

Suomen Mielenterveysseura ry:n yhteenliittymän osaamiskeskuksen tavoitteet ja toiminta vuosien 2018-2019 aikana

1. Osaamiskeskusrakenne

Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyi 11.12.2017 nuorisolain (1285/2016) 19 §:n nojalla nuorisoalan osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden vuosien 2018 - 2019 ajaksi. Valtionapukelpoisuus myönnettiin kahdelletoista hakijalle.

Osaamiskeskus muodostaa aluehallintovirastojen nuorisotoimien sekä lakisääteisten valtion nuorisoneuvoston ja arviointi- ja avustustoimikunnan kanssa verkoston, joka vahvistaa nuorisotoimialan osaamista ja kehittämistä, vaikuttavuuden arviointia sekä tiedonkulkua nuorisoalalla. Tarvittaessa verkostoon voivat kuulua myös muut opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymät nuorisoalan osaamiskeskukset.

Osaamiskeskuksen tulee osaltaan vastata edustamansa nuorisoalan perus- ja erityisosaamisen kehittämisestä. Sen tulee myös tuottaa, koota ja jakaa tietoa edustamansa nuorisoalan kohderyhmästä, toimintaympäristön tilanteesta ja tarpeista sekä nuorisopolitiikkaan liittyvistä asioista niin nuorisoalan toimijoille ja yhteisöille kuin verkostolle ja opetus- ja kulttuuriministeriölle.

2. Osaamiskeskustoiminnan tavoitteet vuosille 2018-2019

Osaamiskeskukset muodostavat valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman tavoitteiden toimeenpanoa tukevan kokonaisuuden.

Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2017-2019, joka hyväksyttiin 12.10.2017, sisältää seuraavat nuorisopoliittiset tavoitteet:

- Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus vähintään yhteen mieluisaan harrastukseen;
- Nuorten työllistymistaidot ovat vahvistuneet ja syrjäytyminen vähenee;
- Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään;
- Yhä harvemmalla nuorella on mielenterveysongelmia ehkäisevän toiminnan ansiosta; ja
- Nuori saa riittävää neuvontaa ja muuta tukea itsenäiseen asumiseensa

Ohjelman painopisteet vuosien 2018-2019 osaamiskeskustoiminnalle:

Nuorten osallisuus

Nuorten kansalaistoiminnan edellytysten vahvistaminen; nuorisolain 24 § mukaisen nuorten osallisuuden, vaikuttamisen ja kuulemisen edistäminen; kuntalain 22 ja 26 § mukaisten kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisen edistäminen nuorten osalta; sekä nuorten osallisuus- ja demokratiakasvatus, mukaan lukien sähköisten osallistumispalveluiden käytön edistäminen.

Nuorten sosiaalinen vahvistaminen

Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön koordinaatio, Nuorisotakuun toimeenpanon vahvistaminen ja monialainen yhteistyö nuorten elinolojen edistämiseksi.

Verkossa tapahtuva nuorisotyö sekä nuorten tieto- ja neuvontapalvelut

Digitaalisten menetelmien käytön edistäminen nuorisotyön eri osa-alueilla ja digitaalisen nuorisotyön osaamisen kehittäminen; nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden tukeminen.

Nuorisotyön laadun ja menetelmien kehittäminen

Nuorisotyön monipuolisen vaikuttavuuden edistäminen, mukaan lukien kouluissa ja kirjastoissa tehtävä nuorisotyö sekä kulttuurinen ja liikunnallinen nuorisotyö; nuoria koskevan tutkimustiedon tuottaminen ja indikaattorien kehittäminen sekä nuoria koskevan tiedon kerääminen, tallentaminen ja analysointi; sekä nuorisotyön uusien muotojen kehittäminen, dokumentointi ja levittäminen.

Kukin osaamiskeskus toteuttaa tehtäviään jollakulla edellä mainituista painopisteistä.

Osaamiskeskuksella on riittävä valmius ja osaaminen osallistuakseen yllä mainittujen painopisteiden eurooppalaisen ja kansainvälisen yhteistyön kehittämiseen yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Osaamiskeskuksen tulee ottaa toiminnassaan huomioon eri sukupuolten, kieliryhmien ja vammaisten nuorten tarpeet sekä kestävä kehityksen tavoitteiden ja nuorten yhdenvertaisen kohtelun edistäminen.

Osaamiskeskus osallistuu opetus- ja kulttuuriministeriön noin 1-2 kertaa vuodessa järjestämiin yleisiin sekä erillisiin, noin 1-2 kertaa vuodessa järjestettäviin painopistekohtaisiin verkostotapaamisiin.

Osaamiskeskuksen tulee tuottaa sisältöjä aluehallintovirastojen järjestämiin, yhdessä koordinoimiin alueellisiin koulutustilaisuuksiin.

3. Suomen Mielenterveysseura ry:n yhteenliittymän osaamiskeskuksen tehtävät vuosille 2018-2019

3.1 Suomen Mielenterveysseura ry:n yhteenliittymän osaamiskeskuksen vahvuus ja merkitys.

Suomen Mielenterveysseura ry:llä on osaamista, asiantuntemusta ja kokemusta mielenterveyden edistämisen kokonaisuudessa. Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:llä on osaamista, asiantuntemusta ja kokemusta ehkäisevän päihde- ja pelityön kokonaisuudessa. Nuorten mielenterveysseura - Yeesi ry:llä on osaamista, asiantuntemusta ja kokemusta nuorten mielenterveyden edistämisessä ja nuorten omia voimavarojen vahvistamisesta. Osaamiskeskuksen yhteenliittymän toiminta tukee nuorten sosiaalisen vahvistamisen tavoitteita valtakunnallisen nuorisotyön- ja politiikan ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

3.2 Tehtävät

Sisältö	Mielenterveyden edistämisen ja ehkäisevän päihdetyön verkostotoiminta
Tavoite	Lisätään promootio- ja preventio-osaamista valtakunnallisesti ja alueellisesti, jalkautetaan mielenterveysosaamista ja ehkäisevää päihde- ja pelihaittaosaamista eri nuorisotyön toimintoihin ja palveluihin
Toimenpiteet	Verkostotapaamiset ja asiantuntijuuden ja osaamisen jakaminen, mielenterveyden edistämisen ja ehkäisevän päihde- ja pelityön koulutuskokonaisuudet ja tapahtumat, materiaalien tuottaminen ja levittäminen
Tulosodotus	Yhteistyöverkosto on rakentunut ja toiminta käynnistynyt, promootio- ja preventio-osaamista on jalkautettu nuorisotyön toimijoiden sisältöihin ja palveluihin, voimavaralähtöinen osaaminen vahvistuu nuorisotyöntekijöiden työotteessa ja valtakunnallinen leviäminen on käynnistynyt.
Mittarit	Tapaamispäivien ja osallistujien määrä, osallistujapalautteet, tuotettujen materiaalien määrä
Sisältö	Promootio ja Preventio-osaamisen kehittäminen
Tavoite	Vahvistetaan nuorisotyön ammattilaisten promootio -preventio-osaamista ehkäisevässä päihde- ja pelityössä
Toimenpiteet	1. Luodaan nuorisotyön alueelliset verkostot koko valtakunnan alueelle (4 aluetta: pohjoinen, keskinen/itä, länsi, etelä). Jokaiselle alueelle 3-4 alueellista verkostoa työpajojen alueellisten verkostojen jaon mukaan. 2. Tuotetaan verkostoissa alueellisia analyyseja promootion ja prevention tasoista. 3. Asiantuntijuuden jakaminen koulutusten ja vertaistuen kautta.
Tulosodotus	Nuorisotyöntekijöiden parempi ehkäisevän päihde- ja pelityön osaaminen
Mittarit	Verkostot: verkostotyön alueellisen kattavuuden seuranta, osallistujien määrä ja aktiivisuus. Substanssit: Tapaamispäivien ja osallistujien määrät ja palautteet. Osallistujien kokema hyöty toiminnasta todennettuna erillisen kyselyn kautta.
Sisältö	Mielenterveysosaamisen kehittäminen
Tavoite	Vahvistetaan nuorisotyön ammattilaisten voimavaralähtöistä mielenterveysosaamista
Toimenpiteet	1. Koulutukset ja materiaalien tuottaminen nuorisotyöntekijöille, 2. Asiantuntijuuden jakaminen verkostoille alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti, 3. Kriisivalmius-osaamisen ja maahanmuuttajasensitiivisen työotteen levittäminen 4. yhteistyön rakentaminen nuorisotyöhön kouluttavien oppilaitosten kanssa.
Tulosodotus	Nuorisotyöntekijöiden parempi mielenterveysosaaminen
Mittarit	Koulutustilaisuuksien määrät, osallistujien määrät ja palautteet
Sisältö	Nuorten osallisuus osaamiskeskuksen toiminnassa
Tavoite	Vahvistetaan nuorten osallisuutta oman hyvinvointinsa edistämisessä
Toimenpiteet	1. Materiaalien tuottaminen ammattilaisille, jotta he osaavat ottaa nuoret mukaan mielenterveyden edistämiseen. 2. Tuotetaan nuorten raateja arvioimaan ja kehittämään koulutusmateriaaleja
Tulosodotus	Ammattilaiset ymmärtävät nuorten oman toimijuuden hyvinvoinnin edistäjinä ja nuorten vaikutusmahdollisuudet omassa yhteisössä lisääntyvät.
Mittarit	Koulutustilaisuuksien määrät, osall. määrät, raatien määrä ja palautteet

4. Rahoitus

Osaamiskeskus hakee valtionavustusta kullekin toimintavuodelleen opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeiden mukaisesti. Valtionavustus myönnetään opetus- ja kulttuuriministeriön ja osaamiskeskuksen yhdessä sopimiin tehtäviin. Arviointi- ja avustustoimikunta tekee asiassa esityksensä.

Osaamiskeskustoiminta rahoitetaan valtion talousarvion momentilta 29.91.50 (rahapelitoiminnan voittovarot nuorisotyön edistämiseen). Osaamiskeskustoimintaan on varattu 5 150 000 euroa vuonna 2018.

Avustuksen määrää harkittaessa ottaa opetus- ja kulttuuriministeriö nuorisolain 19 §:n mukaisesti huomioon osaamiskeskuksen tehtävät ja toiminnan laadun sekä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, ja arvioi edellä mainittuja seikkoja valtioneuvoston nuorisotyötä ja – politiikkaa koskevan asetuksen (211/2017) 7 §:n mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö avustaa Suomen Mielenterveysseura ry:n yhteenliittymän osaamiskeskuksen toimintaa seuraavasti:

- 664 000 euroa vuonna 2018 avustushakemuksessa esitetyn kustannusarvion mukaisesti.
- vuoden 2019 avustus myönnetään avustushakemuksesta.

5. Raportointi

Osaamiskeskus tekee avustuksen käytöstä selvityksen viimeistään päätöksessä mainittuna päivänä. Selvitykseen sisältyy sekä tuloksellisuusraportointi että kustannuspaikkakohtainen talousraportointi.

Tämän lisäksi osaamiskeskus varautuu toimittamaan vuoden 2019 avustushakemuksensa yhteydessä selostuksen siihenastisesta toiminnastaan. Selostuksen tulee sisältää yhteenveto aikaansaaduista tuloksista.

Osaamiskeskuksen tulee viipymättä ilmoittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle suunniteltuun toimintaansa vaikuttavista muutoksista. Näissä tilanteissa käydään opetus- ja kulttuuriministeriön ja osaamiskeskuksen väliset tarkentavat keskustelut.

6. Tavoiteohjausasiakirjan voimaantulo ja tarkistaminen

Tavoiteohjausasiakirja tulee voimaan opetus- ja kulttuuriministeriön myöntäessä avustuksen nuorisoalan osaamiskeskuksen vuoden 2018 osaamiskeskustoimintaan.

Tavoiteohjausasiakirjaa voidaan sen voimassaoloaikana tarkistaa opetus- ja kulttuuriministeriön ja nuorisoalan osaamiskeskuksen yhteisellä päätöksellä. Mikäli vuodelle 2019 myönnettävä avustus poikkeaa olennaisesti vuoden 2018 avustuksen tasosta, tullaan osaamiskeskuksen tehtäviä tarkistamaan vastaavasti.

Allekirjoitukset

Georg Henrik Wrede
Johtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Sari Aalto-Matturi
Toiminnanjohtaja
Suomen Mielenterveysseura